



هجوم نی استرالیایی (*Australis phragmites*) به درختان حرا در منطقه نایبند

محسن نوری نژاد^{1*}؛ سهیلا امیدی²؛ محبوبه پوربهی³

¹ پژوهشکده میگوی کشور، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی،

بوشهر

² موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران

³ اداره کل محیط زیست بوشهر

*مسئول مکاتبات: m.noorinezhad@gmail.com

چکیده: پس از تخریب زیستگاه‌ها، گونه‌های مهاجم به‌عنوان دومین عامل تهدیدکننده تنوع گونه‌ای زیستگاه‌های مختلف محسوب می‌گردند. از جمله این گونه‌های مهاجم، گیاه نی است. نی از خانواده eaditimgarhP است که در مناطقی تالابی تا درجه شوری 20 گرم بر لیتر، رشد و گسترش می‌نماید. قدرت زیاد غالبیت این گونه نسبت به دیگر گونه‌های هم‌زیست، سبب چیرگی کامل آن در زیستگاه‌های مختلف می‌گردد. هم‌اکنون به‌منظور کاهش مشکلات متعدد زیست‌محیطی و حفظ تنوع گونه‌ای، تلاش‌های زیادی در سطح جهانی در جهت جلوگیری از ورود، حذف یا تعدیل سرعت گسترش نی در تالاب‌ها می‌شود. روش تحقیق منطقه گسترش نیزار به‌طور کامل مورد بررسی قرار گرفت گونه‌های مختلف گیاهان منطقه شناسایی و در مناطق مختلف محدوده گسترش عوامل مختلف محیطی شامل شوری، نیترات، نیتريت، آمونیوم و فسفات با دستگاه اسپکتروفتومتر HACH مدل DR4000 و دستور کارهای مربوطه مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج در تحقیقات و مطالعات انجام شده به‌منظور شناخت عوامل مؤثر بر تخریب جنگل‌های حرا در تالاب نایبند استان بوشهر، مشاهده گردید که ورود فاضلاب‌های منطقه پارس جنوبی به جنگل حرا، سبب تکثیر و گسترش گونه نی استرالیایی، *Australis phragmites*، در دهانه خروجی فاضلاب شده به‌طوری که تاکنون بیش از 20 هکتار از جنگل را پوشانده و به دلیل قدرت سازش زیاد و غالبیت آن نسبت به گونه‌های بومی منطقه به‌خصوص درخت حرا *Avicina marina* تمامی گونه‌های بومی را به تدریج حذف نموده است به‌طوری که در ابتدای دهانه خروجی پساب تا عمق 200 متری، پوشش گیاهی فقط از نی تشکیل شده است. در این تحقیق، میانگین میزان آمونیاک، نیترات و فسفر کل در آب ورودی به نیزار به ترتیب 2/18، 1/89 و 2/39 میلی‌گرم بر لیتر محاسبه گردید. همچنین در محل برخورد نی با درختان حرا، شوری 6 گرم بر لیتر اندازه‌گیری و ثبت شد. این نکته گویای آن است که در شرایط فعلی و در صورت عدم جلوگیری از ورود پساب به منطقه، تا سه برابر وسعت فعلی از پوشش درختان حرا کاسته و به پوشش *Australis phragmites* افزوده خواهد گردید.

کلیدواژه‌ها: نی استرالیایی، درختان حرا، عسلویه، خلیج فارس